

Overzicht materiaal voor het hoger onderwijs 2026

Een alcohol- en drugbeleid in hogeronderwijsinstellingen

Eenmalige preventieve acties hebben weinig effect. Als je resultaat wil boeken met alcohol- en drugpreventie zet je in op een combinatie van verschillende preventiestrategieën. Je neemt daarbij initiatieven die zich zowel richten naar het individu, de belangrijke sleutelfiguren, als de omgeving.

Binnen een organisatie zijn al deze initiatieven onderdeel van het alcohol- en drugbeleid. Vertrekkend vanuit de visie van jouw organisatie kan je met behulp van de VAD-methodieken en materialen de vier pijlers op maat van jouw organisatie verder uitbouwen.

Schema: de vier pijlers van een alcohol- en drugbeleid (VAD)

[Deze video](#) toont de vier pijlers waaruit zo'n beleid bestaat.

Om aan alcohol- en drugpreventie te doen op een manier die zoveel mogelijk effect heeft, is je aanpak van belang. In [dit filmpje](#) ontdek je wat de ingrediënten zijn die een succes maken van preventie in jouw organisatie, werking, stad of gemeente.

De online vorming [Een kwaliteitsvol alcohol- en drugbeleid in een organisatie](#) biedt een algemene achtergrond bij wat zo een beleid inhoudt en hoe je hieromtrent aan de slag kan.

VAD ontwikkelde praktische tools voor het uitwerken van een alcohol- en drugbeleid op maat van het hoger onderwijs.

- De factsheet [Problemen bij je studenten door middelengebruik effectief voorkomen en aanpakken?](#) is gericht op intermediairs in het hoger onderwijs. Deze factsheet bundelt een aantal argumenten voor een middelenbeleid en beschrijft de eerste stappen voor wie hiermee aan de slag wil.
- De leidraad [Een middelenbeleid voor studenten in een hogeronderwijsinstelling](#) biedt een praktische handleiding met praktijkvoorbeelden om een beleid te ontwikkelen en te implementeren. Het bijhorende [sjabloon](#) maakt het makkelijker om een beleid op papier te zetten.
- In het rapport [In hogere sferen, volume 6](#) staan cijfers over het middelengebruik onder Vlaamse studenten. Deze cijfers kunnen nuttig zijn om intermediairs te overtuigen, om de lokale situatie mee te vergelijken of om keuzes in een middelenbeleid te onderbouwen. De highlights van dit onderzoek zijn samengevat in een [infographic](#).

Onderstaande materialen kunnen ingezet worden om binnen het alcohol- en drugbeleid invulling te geven aan de vier pijlers:

Pijler afspraken en regels

- De brochure [Juridische handvatten voor het gebruik en misbruik van alcohol en andere drugs op school](#) is oorspronkelijk uitgewerkt voor het secundair onderwijs, maar bevat ook informatie die toepasbaar is in het hoger onderwijs.

Pijler educatie

Naar onderwijsprofessionals

Voor **vorming** kan je terecht bij [de regionale CGG-preventiewerkers tabak, alcohol en drugs](#).

VAD biedt heel wat **vormingen, webinars, train-de-trainers** aan voor wie zich wil verdiepen in bepaalde thema's. Check data en locaties van [dit aanbod](#).

Daarnaast kan je ook aan de slag met een reeks **gratis online cursussen en trainings**, die bestaan uit filmpjes en interactieve oefeningen die je zo vanachter je bureau kan volgen. Check het [online cursusaanbod](#).

Naar Studenten

Online

- [Website De Druglijn](#). Op de website van De Druglijn vind je contactmogelijkheden, productinfo, advies voor gebruikers en hun omgeving, kennistests, zelftests en zelfhulp. Om de website bekend te maken is er [informatief promomateriaal](#).

de druglijn

Andere media

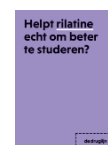
Onderstaand materiaal kan **breed** naar alle studenten **verspreid** worden:

- [Zebradrinken beats kater](#) staat voor het afwisselen van een alcoholisch drankje met een non-alcoholisch drankje. Deze risicobeperkende drinkstrategie geef je aandacht via een affiche, filmpje, t-shirtontwerp, bierkaartje en +16/+18 polsbandje
- [Student zijn is meer dan zuipen](#) is een poster die doorverwijst naar 4 getuigenissen die tonen wat het studentenleven allemaal te bieden heeft en hoe relatief alcohol daarin is.
- [Never waste a great party](#) is een reeks van campagnebeelden met concrete partytips voor feestvierders. Afhankelijk van de behoeften kan een organisator van een (studenten)activiteit zelf kiezen welke beelden verspreid worden.
- Om te werken rond seksueel grensoverschrijdend gedrag op studentenactiviteiten is er een [affiche](#) en [handelingsprotocol](#) beschikbaar

Onderstaand materiaal wordt best enkel **selectief ingezet**, bijvoorbeeld in een folderrek of scherm in de wachtruimte bij de studentenarts of -psycholoog of bij concrete vragen of aanmeldingen bij deze professionals.

- De [Druglijnflyer Rilatine](#) maakt duidelijk dat je met vragen over medicatie terecht kan bij De Druglijn.

- [Alcohol. Hoeveel is te veel?](#) is een folder over hoeveel alcohol je mag drinken als je de negatieve gevolgen of de risico's wil voorkomen of verminderen
- De [Druglijnflyer Cannabis](#) maakt duidelijk dat je met vragen over cannabis terecht kan bij De Druglijn.
- De [Druglijnflyer Cocaïne](#) maakt duidelijk dat je met vragen over cocaïne terecht kan bij De Druglijn. De [kennisclips cocaïne](#) geven verduidelijking bij onder andere de effecten en risico's van cocaïne, waarom stoppen moeilijk is en wat je moet doen wanneer je bezorgd bent om iemand.
- [De Druglijnflyer Lachgas en Vluchtige snuifmiddelen](#) maakt duidelijk dat je met vragen over deze middelen terecht kan bij De Druglijn.
- [De Druglijnflyer combineren](#) maakt duidelijk dat je met vragen over combogebruik terecht kan bij De Druglijn.

Naar ouders

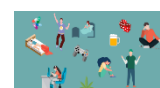
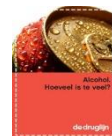
- Op de Druglijnpagina voor [ouders van studenten](#) staat informatie die ouders houvast bieden bij het middelengebruik van hun student(en). Met de postkaart [Hoe gaat jouw student om met alcohol en drugs?](#) kan deze website bekendgemaakt worden bij ouders.

Pijler zorg en begeleiding

- De infofiche [Signalen van \(problematisch\) middelengebruik, gamen en gokken herkennen bij studenten en erover in gesprek gaan](#) biedt praktische richtlijnen voor alle lesgevers, stuvomedewerkers en andere personeelsleden van een hogeronderwijsinstelling.
- De inspiratiebox [Praten over alcohol, drugs en gamen](#) en de online vorming [Middelengebruik in de jeugdhulp: signalen opmerken en bespreken](#) zijn oorspronkelijk ontwikkeld voor jeugdhulpverleners, maar bieden ook relevante handvatten voor intermediairs die in het hoger onderwijs een zorgende of begeleidende rol opnemen.
- [Online zelftest van De Druglijn](#) voor studenten die zich afvragen hoe riskant hun gebruik is.
- [Online Zelfhulp van De Druglijn +18j](#). De nieuwe Online Zelfhulp van De Druglijn helpt mensen die bezorgd zijn over hun gebruik om de controle terug in handen te krijgen.
- In de [doorverwijsgids](#) staan de contactgegevens van het lokale vroeginterventie- en hulpverleningsaanbod, indien het nodig is om een student door te verwijzen naar gespecialiseerde hulp.

Pijler omgevingsinterventie

- In de leidraad [Een middelenbeleid voor studenten in een hogeronderwijsinstelling](#) vind je voorbeelden om invulling te geven aan omgevingsinterventies.

- [Inspiratietool omgevingsinterventies](#) - online tool waar je via de zoekfilter op maat van de setting onderwijs op zoek kan gaan naar concreet toepasbare omgevingsinterventies.
- [De kracht van omgevingsinterventies](#) – document dat meer inzicht geeft in omgevingsgerichte preventie en het belang en de impact van omgevingsinterventies toelicht.
- De plooi folder [Veilig feesten](#) geeft een overzicht van omgevingsmaatregelen die een organisator kan nemen om een veilig en gezond feestklimaat te creëren.
- De online training [Barpersoneel](#) legt uit wat veilige en gezonde uitgaanslocaties zijn, hoe je verantwoord alcohol kan schenken, en wat te doen bij incidenten.

Al dit materiaal is te **bestellen** en/of te downloaden via vad.be/catalogus.

Voor **advies en consult, vorming en coaching bij het uitwerken van een alcohol- en drugbeleid** kan je terecht bij de [regionale CGG-preventiewerkers tabak, alcohol en drugs](#).

Voor meer **informatie over de materialen of ondersteuning** kan je terecht bij [Gezondheidsmakers en Gezond in Brussel](#).

Op Preventiemethodieken.be vind je ondersteunende materialen en methodieken over andere gezondheidsthema's.

Contacteer [De Druglijn](#) voor **alle vragen over drank, drugs, pillen, gamen en gokken**. Voor **informatie, een eerste advies of voor adressen voor hulp en preventie**. Anoniem, zonder taboe en zonder oordeel. Bel 078 15 10 20 Maandag tot vrijdag, van 10u tot 20u. (niet op feestdagen) Mail of chat op www.druglijn.be Je ontvangt steeds een antwoord op maat.

Colofon:

Contactpersoon: Joris Van Damme

Lay-out: VAD

V.U.: H. Peuskens, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel - ©2026

T 02 423 03 33 | vad@vad.be | www.vad.be

VAD, Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs

Ondernemingsnummer: 0424.327.587.

RPR Brussel

